

V marci 2000 bolo oficiálne premenované Dokumentačné centrum SP na Poštové múzeum. Vzniklo tak nové právoplatné muzeálne zariadenie v sieti múzeí na Slovensku. Získalo charakter vedecko-metodického pracoviska, ktoré sa, ako jediné v SR, venuje špeciálne poštovníctvu.

Muzeálne zbierky sú v súčasnosti rozdelené do dvoch základných skupín: dejiny pošty, vrátane odboru telekomunikácií, a známková tvorba. Tematicky sa delia na niekoľko ucelených fondov. Jedným z najcennejších je zbierka poštových štítov a tabúl, ktorá obsahuje jednotlivé exponáty od 2. polovice 19. st. až po súčasnosť. Poštové schránky tvoria síce nevelký, ale zaujímavý fond. Obsahuje rozličné typy poštových schránok z obdobia posledných 120 rokov. Zaujímavým fondom sú poštové pečiatky a pečatidlá, obsahujúce typy denných, úradných, služobných, príležitostných poštových pečiatok, ako aj pečiatky autoposťy a vlakových pôšt. Ďalšiu skupiny tvoria zbierky bežných predmetov poštovej prevádzky, ako sú listy, balíkové váhy, poštové vrecia, modernejšie zariadenia a prístroje (pečiatkové zariadenia a rôzne automaty). Cennou súčasťou je fond osobnej výbavy poštmajstrov, postiliónov a poštových doručovateľov, kde sú rovnošaty, doplnky odevov,

čiapky, kabátce, poštové brašne, poštové trúbky atď. V mapovom a obrazovom archíve sú poštové mapy, portréty poštmajstrov. V zbierkach je aj niekoľko manuálnych telefónnych ústrední, telefónne prístroje v prevažnej miere z 20. storočia, rozličné meracie prístroje, prvý telefónny hlásič presného času z roku 1947. V súčasnosti sa začína tvoriť archív fotodokumentácie, videozáznamov a filmov.

Druhou základnou skupinou je oblasť známkovej tvorby a filatelie. Tu sú uložené československé známky z rokov 1918-92, obálky prvého dňa vydania, známky zo zahraničia a známky členských štátov Svetovej poštovej únie. Najucelenejšiu zbierku však tvoria dokumenty z tvorby súčasných poštových známok. Každá vydaná známka má svoju dokumentáciu od výtvarného návrhu cez ryteckú rozkresbu, odtačky rytiny, tlačové postupnosti, skúšky farieb, súťažce a takisto dokumentáciu z tlačiarne - ryteckú doštičku, tlačové dosky a podobne. Samotný fond tvoria poštové známky vo forme tlačových listov a obálky prvého dňa vydania. Dopĺňajú sa i fondy poštových lístkov, nálepných listov, karte maximum, celinové obálky. Filatelistický fond spetrujú medaily, katalógy z domácich i medzinárodných filatelistických výstav.

Takto bolo do roku 1999 spracovaných 40 730 zbierok, z ktorých druhostupňovo bolo spracovaných 578.

V roku 2000, popri chronologickej evidencii a katalogizácii zbierkových predmetov, sa múzeum zameralo na plnohodnotné spracovávanie muzeálnych materiálov v oblasti známkovej tvorby, rytých pomôcok a fotografického materiálu. Zároveň v roku 2000 boli inštalované štyri výstavy - „SLOVOLYMPFILA“ v Bratislave, „Martin Benka - známková tvorba“, „Fero Horniak - výber z tvorby“ a „Akadémia umení vystavuje v Poštovom múzeu“ pri príležitosti 150. výročia prvej známky platnej na našom území.

Dôležitou súčasťou práce Poštového múzea je i metodická činnosť. Pracovníci spolupracujú so Zväzom slovenských filatelistov, zberateľmi, ktorí sa zaujímajú o poštu a poštovú históriu. V tejto oblasti hodno spomenúť spoluprácu s Fakultou prevádzky a ekonomiky dopravy a spojov Žilinskej univerzity pri príprave diplomových prác poslucháčov.

Dôležité miesto v rámci Poštového múzea zohráva knižnica. Toto zariadenie začalo svoju činnosť v roku 1999. Koncom roku 2000 obsahovala 1 653 knižných publikácií a 81 periodík a spracovanú evidenciu v zmysle zásad práce múzejnej knižnice. Tematicky knižnica je rozdelená na časť historickú a súčasnú a časopisy. Medzi najvzácnejšie fondy knižnice možno zaradiť zbierky zákonov a nariadení ako i legislatívne normy pošty. Okrem toho je zaujímavá technická literatúra, publikácie iných poštových správ, dokumentujúce dejiny pošty a poštárov.